

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

GAZETA "IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N°. 139.

Sâmbătă, 22 Iunie, (4 Iuliu).

1885.

Nou abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Iuliu st. v. 1885 se începe unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unu an 40 „

NB. Prețurile acestea le-amu fixatū spre a ușurā abonanților noștri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulā.

Rugămū pe domni abonenți, ca să binevoiască a-și renoi de cu vreme abonamentulu, ca să nu se întrerupā expedițiunea diarului.

Domni ce se voru abonā din nou se binevoiescă a arēta și posta ultimā.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Brașovū, 21 Iunie (3 Iuliu) 1885.

Astăzi vorbescū încă mai numai foile ungurescū de forma dualisticā a monarhiei habsburgice pretinđendū, că acēsta trebuie să se susținā cu orice prețū, pentru că numai concentrāndu-se puterea de statū în Pesta ca și în Viena potū să se înțelgā aceste două centre asupra afacerilor comune ale monarhiei.

În Austria pressa se ocupā mai puținū de dualismū și se observā bine, că factorii de acolo, mai multū se ferescū de dualismū, decâtū se îngrijescū ca să-lū susținā. Sēnte adī fiecare în Austria, că cabinetul Taaffe și cu maioritarea lui pregātescū nisce schimbări esențiale în interiorul părții de dincolo a monarhiei, cari vorū da și forme dualistice de adī o altā turnurā și de aceea ei nu se ocupā atātū cu idea dualismului câtū mai multū cu idea federalismului viitorū austriacū.

Cea mai bună ilustrațiune a situațiunii, ce-o preparā politica autonomă a guvernului din Austria, ni-o oferā cestiunea, că în ce hainā au să se presinte în viitorū bancnotele băncii austro-ungare.

Scimū, că după multe stāruințe, în alū doilea deceniu alū pactului dualisticū, Ungurii au isbutitū de-a divisā și banca privilegiatā a împărăției în două și că în urma acēsta ca semnū vizibilū alū dualismului băncii, bancnotele ei să tipārescū pe o parte cu textū nemțescū, pe altā parte cu textū ungurescū.

Cehii pretindū acum, cu totū dreptulū, ca partea bancnotelorū numite cu textulū nemțescū să fiā modificatā astfelū ca să aparā pe ea și unū textū în limba cehicā, și în consecință vorū cere și Polonii, Slovenii și Romānii să li-se respecte dreptulū lorū de limbā.

Astfelū când se vorū încheia din nou actele băncii austro-ungare, se prevede, că se va schimba haina bancnotelorū; pe o parte ele vorū avē numai textū ungurescū, — de care deocamdatā Cehii nu voescū să se atingā, lāsāndu-lū în grija Croaților și a celorlalte naționalități, ér pe cealaltā parte vorū înfāțișa prin diferite texturi com-

plecsulū națiunilorū egalū îndreptārite din Austria. Așadér de-o parte centralismū, ér de altā parte federalismū.

Eatā icōna situațiunii înainte reînnoirii pactului financiarū și economicū între Ungaria și Austria, care espirā în 1887.

Diarulū polonū „Przegłond“, đicea mai deunādī cu alte cuvinte, că nu înțelege de ce se nu potā sustā unitatea statului și atunci când bancnotele vorū avē pe lângā textulū germanū și textulū cehicū, polonū ș. a.

Organulū guvernului ungurescū „P. Lloyd“ răspunde foiei polone, însă slabū de totū, căci îi lipsescū argumentele. Totū ce aduce înainte se mărginesce la îngrijirea, ca nu cumva să se slābescā funcțiunea puterilorū centrale din Peșta și din Viena.

Ne tememū de federalismū, dicū Ungurii, dér ei arū trebūi să scie, că tendința desvoltării gradate în lume este, ca din două texturi, să se facā trei, patru și mai multe — după trebuință.

Conflictulū vamalū dintre România și Franca.

Guvernulū francescū gāsise cu cale în sesiunea parlamentară din anulū acesta să aducā o lege, măriindū indoiți taxa vamalā pe cerealele romāne, fără să ția sēmā de favorurile ce le oferise guvernulū românū mărfurilorū francesce, ca națiunei celei mai favorisate, deși Franca n'avea nici o convențiune comercialā încheiatā cu România. În fața acestei mēsuri, prin care se lovea esportulū de cereale romāne, guvernulū românū aduse în parlamentū o lege, prin care se dispuse introducerea tarifului autonomū vamalū din 1876, și legea s'a votatū. Guvernulū francescū, care scia că la 1 Iuliu n. intrā în vigōre tarifulū autonomū și astfelū mărfurile francesce vorū fi supuse la intrare în România unei taxe vamale de 50%, a întervenitū prin ambasadorulū francescū din Bucurescī d. Ordēga pe lângā guvernulū românū, ca să scutescā mărfurile francesce de acēstā loviturā séu celū puținū să nu fie atātū de asprā. Tōte încercāri guvernului francescū au fostū zadarnice și tarifulū autonomū a intratū la 1 Iuliu în vigōre. Și nici n'putea fi altfelū, când comercianții de cereale din Marsilia strigau, ca să se oprēscā importarea în Franca a cerealelorū romāne. Foile francesce și-au luatū refugiuulū până la amenințārī față cu România și ca dovadā să arātāmū ce scrie „Journal des Debats“:

„Aici e vorba de o lege de represalii, ca răspunsū la legea francesā, care a măritū vama pentru cerealele romāne. Deputații și senatorii noștri n'au prevēđutū acēsta séu nu le-a pāsātū de acēsta. Ambasadorulū nostru din Bucurescī este însărcinatū să facā pași, pentru ca să obținā dela guvernulū românū o tractare mai blāndā. Aceste mēsuri se basēzā în prima liniā pe unū dreptū. Tractatulū de comerțū ce s'a încheiatū la 1861 între Franța și Turcia și care espirā la 1889, stipulēzā pentru importulū francescū o vamā de 8%. Acestū tratatū se aplica la începutū asupra Moldovei-Valahiei și legalū este chiar și adī. Elū nu s'a pututū abroga nici prin declararea independēței Romāniei, nici prin legile romāne din 1876 și 1878, care pentru Franca nu suntū valabile.“

Fōia francesā pré se grābesce provocāndu-se la tractatulū din 1861. Adī Romānia e regatū independentū și cumcā acēlū tractatū n'are adī nici o valōre ce privece pe Romānia și că legile romāne din 1876 și 1878 suntū valabile și pentru Franca, guvernulū românū a doveditū prin aplicarea tarifului autonomū, refusāndū ori-ce favorurū mărfurilorū francesce. Cu același dreptū își apērā România interesele sale, cu care și le apērā Franca. Cā România a procedatū corectū, o spune „L'Indēpendance Belge“:

„Legile cele nouē francesce, care mărescū vama la intrare în Franța pe cerealele și vitele romāne, lovescū de sigurū singurile produse ce le trimetea România în Franța. Cabinetulū românū usāndū de represalii, de sigurū legitime, a retrasū Franței tractarea națiunei celei

mai favorisate. Din cauza acēsta, destule vii reclamațiuni din partea cabinetului francescū. Ministrulū Franței la Bucurescī, d. Ordēga, a fostū însărcinatū a înmāna guvernului românū o notā verbalā, prin care protestā oficialū în contra refusului Romāniei de a continua cu Franța regimulū comercialū de mai'nainte. Nu scimū încă ce răspunsū a datū România, dar orī cum amū luā lucru, nu s'ar putē desaprobā refusulū ei. Dacă Franța are să se plāngā de o tractare prejudițiabilā intereselorū sale, greșala se datoresce numai protecțiōnizilorū săi și deplorabilei lorū politici vamale.“

Nu mai puținā dreptate dā Romāniei și corespondentū din Bucurescī alū lui „Pester Lloyd“, care đice, că precum a fostū îndreptāritā Franca să duplicate vama pe cereale, totū așa și România a fostū în dreptū să înlătore legea vamalā din 1878 cu privire la Franța; pentru acēsta România nu se pōte face responsabilā, ci Franța care a făcutū imposibilā încheierea unui tractatū de comerțū cu România prin aceea, că a cerutū dela guvernulū românū concesiuulū contrare actualei constituțiunii a țerii.“

Astfelū stā lucrulū cu conflictulū vamalū dintre România și Franța. Tarifulū vamalū autonomū a începutū a se aplica pe mărfurile francesce dela 1 Iuliu n. și Franța va fi nevoitā să dōrmā cum și-a așternutū.

SCRILE ĐILEI.

Ministrulū ungurescū de comerțū a declaratū de sānătoși porcii inapoiāți ca bolnavi din Steinbruch și internați în Sibiu, permițēndū însă vēndērea lorū numai în Sibiu. În contra acestei restricțiunii a vēndērii, proprietarii, fiindcā în Sibiu li se dā numai 20 cr. de chilo, au făcutū recursū la ministru, care însă și-a menținutū restricțiunea.

Ni se comunicā de lângā Deva, că postulū de pădurarū supremū cu salarū și accidentii de 1215 fl., împreunatū cu rebonificārī pentru excursiunile oficiōse, este de ocupatū prin alegere la preturā în Orăștia la 1 Augustū n. c. Suplicele au să se așternā până la 10 Iuliu n. la comitetulū silvanalū în Deva. Condițiunile mai precise se potū vedē în „Hunyad“. Proprietarii de pădure, cari suntū mai cu sēmā comunele politice, arū dori să cāștigate unū bărbatū onestū, consciu și laboriosū.

Unū altū civilisatorū alū Orientului este și primatele Simor, care într'unū discursū alū său ținutū în Neuhäusel observā între altele, că locuitorii să esprime totdeuna numai „frumosulū nume maghiarū“ alū orașului „Érsekujvar“ și nu urciosulū nume germanū; ar fi mai bine, dacă n'ar exista nici unū nume germanū. — Noi đicemū, că ar fi bine ca primatele să-și punā pofta'n cuiu.

„Ellenzék“ își bate joc de o carte de firmā a unui blānarū germanū din Budapesta, care a împārțitū în publicū avēndū forma unei note de bancā de 100 fl. și numai textū germanū pe amēndouē părțile. Fōrte bine observā „Kronst. Ztg.“ că bivolulū se infuriēzā la vederea unei materii roșii, ér „Ellenzék“ la vederea unui cuvēntū nemaghiarū.

Cāpitanulū cl. I. Iacobū Bancea dela regim. de inf. Nr. 31 Macklenburg-Strelitz s'a retrasū în pensiune cu domiciliulū în Sibiu, fiindū însă a se întrebuița în casurī de mobilisare la comānde de piēței și la autorități militare.

Comitetulū electoralū centralū alū comitatului Brașovū face cunoscutū, că listele provisorice ale alegătorilorū dietalū din ambele cercurī electorale s'au compusū și se potū vedea în cancelaria fiecārei comune din 5 Iuliu până în 25 Iuliu. Ori-care alegătorū e în dreptū a reclama, dacă gāsescē defectuōsā compunerea listelorū. — Cu acēstā ocaziune întrebāmū pe comitetū: cum de n'a găsitū necesarū a publicā acēstā însciuțire nu numai în celelalte două foi din locū, ci și în foia noastră, foia Romānilorū? Orī dōrā Romānii nu mai tragū nimicū în cumpēnā, după părerea comitetului?

Ni se scrie cu data 2 Iuliu n.: »Erî pe la ôrele 6¹/₂ comuna Leorinții de lângă Aiud, comit. Albei inferioare, a fost cercetată de o furtună mare cu tunete și trăsnete. Au fost trăsnete 5 vite, dintre care trei au rămas morțe, și anume un bou și două vaci, care prețuiau vr'o 350 fl.« — P. S.

—0—

La 30 Iunio s'a descărcat peste ținutul Pestei o furtună violentă. Plôia era așa de desă și stropii atât de mari, încât abia puteai vedea în depărtare de trei pași. Grindina a căzut puțină. Ramurile pomilor au fost rupte, Acații de grosimea brațului au fost scoși din rădăcină. Un băț de 14 ani se înecă în Dunăre neputându-se iasă la țermu din cauza orcanului. O mulțime de pimițe au fost inundate, pricinuindu-se și alte pagube.

—0—

»Revista literară maghiară« din Budapesta va începe cu 1 Iuliu a publică — află »Românul« — un studiu al d-lui Hunfalvy: »Cum scriu istoria Rumunii.« (»A rumun történetírásrol«). Ca basă a studiului d-lui Hunfalvy, va servi scrierea d-lui profesor Xenopol tradusă în limba franceză. D-lui Hunfalvy voiesce a combate modul arbitrar, în care s'ar scrie opurile istorice la Români.

—0—

»L'Indépendance roumaine,« — reproducându din »Kol. Köz.« articolul în care această foiă, entusiasmata că contele Teleki ar fi desemnat ca ambasador în București, dicea că acesta are să pună la regulă presa din România și societățile »Carpații«-lor — observă: Ei bine, br Mayr al cărui nume nemțesc vă desperază va rămânea aci, dar o consolațiune pot avea Maghiarii: cocșul lui, care e nemț și nu scie nici o bôbă unguresce, este îmbrăcat în costum național unguresc. Asta-i destul, e pră multă încă. »Răsboiul« totu la articolul foiei clujane observă: Obrăsnicia foilor unguresci întrece orice margini. »Națiunea« răspunde, că soeotela din țergu nu se potrivește cu cea de acasă și că mai sunt și Români, cari au să dică cuvântul lor în ceea ce privește pe reprezentantul austro-ungar în București. De aceea le dice Maghiarilor să-și puia poftă'n cuiu.

—0—

Din Cataro se comunică, că deunăzile s'a împușcat acolo un sublocotenent de artilerie cu — un tun, rămânând imediat mort.

—0—

Luni de dimineață la 6 ore a încetat din viață în vârstă de 80 ani, S. S. Arhiepiscopul Calistă Stratonichia, fost vicar al sf. Mitropolii și locțiitor de episcop dincolo de Milcov, scrie »Voința Națională.« Răposatul era cel mai vechiu arhiepiscop. Octogenarul arhiepiscop era un filantrop, care cât a trăit a făcut multe binefaceri printre care putem cita următoarele: a constituit o bursă la Asilul Elena Dômnă, a înființat cu cheltuiala sa un pat pentru bolnavi în spitalul Colțea, a reînălțat biserica dela Delea Nouă, locul născerii sale, a făcut localuri pentru preoți; a clădit șola primară dela Delea Nouă, etc. Decedatul a lăsat un testament prin care își destină averea sa pentru mai multe binefaceri; a lăsat 5000 lei pentru societatea clerului mirean, 5000 lei șolei societății de învățatură a poporului român, a destinat o sumă pentru a se îmbrăca pe fie care an câte de ce elevi săraci. Înmoștenirea Arhiepiscopului Calistă Stratonichia s'a făcut alaltăer la mănăstirea Cernica. Serviciul înmormântării s'a făcut la biserica Delea-Nouă de cătră Pr. sf. Sa Mitro-

politul primat asistat de șapte Episcopi și Arhiepiscop și un număr de peste 200 preoți și diaconi; elevii șolei priuare »Calistă,« elevii șolei pentru învățatură poporului român și o delegație a asilului Elena au asistat asemenea la ceremonia funebră, dice »România.« Avere ce lasă Arhiepiscopul Calistă consistă din un imobil compus din 5 prăvălii cu etagiu în strada Carol și din 140 mii lei în bonuri. O bună parte din această avere este consacrată bisericii și șolei fondate de dânsul.

—0—

Șoseaua Notagiu din București se va numi de aci înainte »Șoseaua Davila.«

—0—

Erî Joi, la ora 6 s'era, s'a făcut în grădina Cișmigiu în București examenul micului batalion școlar din capitală, sub conducerea sergentului-adjutant C. Dumitrescu și în prezența d-lor ofițeri delegați. Micul batalion a executat gimnastica, mânărea armei, încărcările, focurile în genunchi, focurile din mers și scrima cu baioneta. Examenul a fost și asupra principiilor de teorie militară și s'a terminat cu defilarea elevilor pe aleiul cel mare.

—0—

Foile s'erbesc anunță, că mitropolitul din Serajevo, Sava Cosanovici, silit fiind de împrejurări, și-ar fi dat demisiunea patriarhului din Constantinopol.

—0—

»Voința națională« scrie, că în județul Putna a căzut petra pe o întindere de 650 hectare în Comana Vărsătura și pe o întindere de 50 hectare în comuna Jariscia. Paguba se evaluează aproximativ la vre-o 120,000 lei. În plasa Vrancea a bătut de asemenea petra, distrugându rcolta viei pe o întindere de 10 pogone din comuna Valea Sărei și cauzându mari stricăciuni morilor și ferestrelor din întreaga plasă. Mai multe podețe precum și șosele sunt stricate; apa retrăgându-se s'au luat măsuri pentru restabilirea comunicațiilor în câteva puncte unde erau întrerupte. Recoltele unde n'a căzut petra s'au mai îmbunătățit în urma ploilor, mai cu s'era porumbul.

—0—

Generalul englez Wolseley rămâne peste vară în Egipt, unde s'au trimis la 29 Iunio două milioane de cartușe, cum se dice pentru reocuparea Dongolei.

—0—

În ziua de 28 Iunio n. au murit în totă Spania 600 de persoane de coleră și anume: 1 în Madrid, 34 în Araujuez, 301 în Valencia, 94 în Murcia și 43 în Saragossa.

Părintele Galaction.

Vreți să vedeți un prototip contimpuran al oportunistului în biserică?

Este părintele Galaction.

Cine e părintele Galaction? — Scrisoarea de mai jos ni-o spune. Cetiți și 'lă veți cunoște pre el:

Idicel, 15/27 Iunio, 1885.

Domnule Redactor! În numărul 126 din 7/19 Iunio a. c. al »Gazetei Transilvaniei,« ce aveți onore a redige, un anumit »Luptător« ocupându-se de sesiunea extraordinară a sinodului archiepiscopesc gr. or. ținută la 4/16 și 5/17 Iunio a. c. în Sibiu, comunicându cele întemplete în ședința primă, revine — se vede cu mare indignațiune și mult spirit — asupra ținutei protopopilor Rațiu, Șagău și Papiu, cari, după »Luptă-

torul«, ca protopop au avut, »spre rușinea nemului nostru« și cari »ca păstori ai poporului se dea exemple atât de urite de lipsă de caracter, să se închine banului și să-și vândă sufletul«, firesce cu bănuiala »Luptătorului« de fi a influențat o mână secretă asupra lor: — au avut nerușinata cutezanță a pleda pentru a se primi ajutorul de stat chiar și în condițiunile umilitore puse de ministrul unguresc; ăr această cutezanță »Luptătorului« — spre rușinea numelui lui, și nu al »nemului nostru« — a avut gentilența a o detuna și ciopli cu toporul cel mare, cum merită — după scâfirlia »Luptătorului« — preoții cari se întrăinază și trec în tabăra dușmău.

Ce e drept, eu, din nenorocire, nu port »Gazeta Transilvaniei«, d'ar, bun e Domnul, și acela, cam târziu, totuși p'na nu mă prăpădii cu totul, mi-a îndămnat acest nr. al »Gazetei Transilvaniei.« Ceea ce nu credem, adevăr s'a făcut, căci spre mântuirea mea și-a colegilor mei s'a plămuit un »Luptător« în »Gazeta Transilvaniei«, numele lui: »Luptătorul«, care luptă pe morțe și viață, și încă cu mult talent, ca să ne scotă — cu deosebire pe preoți, și încă, cu mare predilecțiune, pe rățâcii protopopi — dela ispita satanei, și să ne ducă — a bună s'era prin purgator la liman, și fiindcă am mare speranță în »Luptătorul«, la ce mă întăresc tonul înțelept, v'erguza măiestră și, mai mult, cuvintele fine, celă caracterisază în nuvela sa, cu îngăduința d-sale vom sta puțin de vorbă, d'ar mă va aduce la cale și mă va scote din ispita dușmanului, în carea, de nu răsărea la timp »Luptătorul«, puțin de nu se prăpădea lumea, și eu ca și protopopii Rațiu și Papiu, căci d'ar din lume sunt și ei.

Ei, dle »Luptător!« se ne înțelegem ca ômenii, căci ai păcatelor suntem cu toții, și etă-ți ceru iertăciune, de cumva te-am supărat rău, decât am îndrăsnit a spune convingerea mea — altcum falibilă — prin aceea că am propus a se primi ajutorul de stat și în condițiunile puse de ministrul nostru. Cu bunăvoința D-tale și cu mare frică, de a nu fi pus de nou cu creonț roșu în protocolul D-tale între cei ce și v'end sufletul, își perd caracterul și trec în tabăra mamoniilor, cu mare s'ială îndrăsnesc a'ți raporta, numai și numai d'ar voi fi spăsit de păcate, că la pledarea pentru primirea ajutorului de stat în condițiunile ultime, am mai adăus și codița . . . »sinodul și rezervă însă dreptul, ca la timpuri mai favorite să revină asupra cesiunei ajutorului și să nisească a o restabili pe bazele și principiile primitive ale rezoluțiunei maiestătice din 29 Maiu, 1861.«

Ca totu omul păcătoș, am dorit și noi bieții protopopi avuți, să fim și mai avuți, adecă: să fim și cu pui și cu ouă, dar se vede că nu m'erge. — Nu cumva d-ta, D-le »Luptător!« ai put-o scote la cale, după gustul nostru? Oh! atunci te-aș t'amaia cu mare cucernică! d'ar, mai mult, ai fi singurul om cu carteră, singurul, care nu trec în castre străine, precum am trecut noi, cei cu convingerea noastră.

Și să-ți spun acum pentru ce am trecut noi în castre străine — a convingerilor noastre, — căci eu cel puțin nu sciu să mă închin la idol străin, acesta d'ar vei crede-o și d-ta pentru că — afirm — sunt avuți și »stau în tôte privințele escelent? Etă pentru ce:

1. Pentru că sinodul a stat față de o rezoluțiune maiestatică. Apoi d'ar și D-ta șcii, că nemului nostru i-a fost rușine a nu se purta cuvinișos față chiar și numai de intențiunile maiestatică. Decă acele intențiuni au avut nenorocirea a se străplânta la noi

FOILETON U.

Semzēenele în Sucēva.

(Urmare și fine)

Cei mai mulți plătesc câte mai multe — unii plătesc și sărindare. — În mijlocul mesei stă o lădiță încuetă c'un lăcat, a cărui chei stă ascunsă în buzunarul d-lui Turturică. În ea se pun prin gaura de deasupra numai banii de argint, pe când cei de aramă stau grămadă pe masă, sciți ca să ajungă mai curând în un buzunar larg și fără de fund. Scriitorii de liturghii scriu numai ca să fie scris, pe nisce fițiuce, fără de a fi un catalog, și acesta din cauză că la numărarea banilor se nu fie mai multe nume decât bani.

Venitul liturghierilor se împarte între personalul mănăstirei, la care aparțin și scriitorii cei mireni pentru truda lor. Înainte însă de a se număra banii înainte călugărilor, ei mai au norocirea să fie numărați și visitați de un medic, nu veterinar ci argintar, ori de nu sunt găuri — cei găuri trec în lădiță, cei sănătoși se opresc în carantina buzunarului părintelui et comp. faraonul Turturică. După ce toți ômenii s'au dus pe la vetrele lor, se face împărțela. Părintele Darie ia mai întâi cât află de bine, drept plată a polițailor cari au susținut buna ordine, totu ată și pen-

tru pompieri, cari păzeu să nu se aprindă ceva, vre-o 5 fl. pentru Polizei Feldwebel și 8 fl. pentru Polizei Commissar și, pentru unul pentru altul, toți slujbași mari și mici chiar și fiii lui Turturică trebuie să capete ceva. Acuma ce mai rămâne se împarte între călugări, dintre cari nu lipsește nici părintele Darie: cu două părți. Aceste scrii le am chiar dela călugării din mănăstire și sunt așa de adevărate cât de adevărat este că sunt botezati.

Eminența Sa mitropolitul Bucovinei vine regulat la această serbare. Aparența sa printre mulțime face mare impresiune. Aici 'lă pot vedea ômenii din tôte părțile Bucovinei, cari altcum p'ote nu l'ar put vedea. Fiecare pelegriin se simte fericit că l'a v'edut pre Vlădica și promite a veni și pe la anul. Ei își și țin promisiunea — fie frumosu său timp de plôia, poporul nu lipsește, și se nu credeți că-să puțin. Numărul pelegriinilor la această serbare de multe ori întrece peste 500 de suflete; sub 250 n'a fost nici odată. Vă puteți închipui acuma ce venit are biserica la această ocaziune. În biserică se țin predice în limba rutână și română de cătră predicatorul rutână din Cernăuți și de cătră un Archimandrit român. Mitropolitul singur vorbește cătră mulțime.

După serviciul divin esu cu procesiunea în țergul vitelor, ducându pre S-tul în racla de lemn, căci cea

de argint ar fi prea grea. Elu e dus de boeri din România seu și de preoți, după cum se 'ntemplă. Nu rar leșină ômenii în inghesuela cea mare.

După reîntorcere la mănăstire încep ômenii a se împraștia. Mai mulți pe jos decât în trăsuri, apucă drumul înapoi de unde au venit. Pe fețele tuturor se vede bucuria, că le-a ajutat D-șeu să ia parte până la fine.

La mănăstirile din România, călătorii cari vin să se închine sunt primiți prin odă și capetă și de mănăcare. La Neamțu, bună ôră, se desfundă buțile de varză și d'ar cine nu vrea nu gustă, plus mănăcare de la trapezare. În Sucēva nu 'și bate nimeni capul cu de aceste, mănăstirea nu-i p'ote primi. — Ceea ce mănăstirea însă nu face, facu unii particulari, așa odată Antonovici, care acu nu mai trăesce, protopopul Sucevei din Ipotesci, aducea cu carele pâne, mămăligă, borșu cu buțile și împărția pe la ômeni. Aqi rudeniile lui facu totu așa ca și b'etrănul, care nu mai este între cei vii.

Defunctul protopop a făcutu ată bine în tructul seu, încât mi-ar trebui mult să le înșir. Afară de d-sa mai era încă o familie care primea pe ômeni și la care și până aqi trag ômenii cari vin la Santu.

S'era cam pe la orele 8 e interesant se mergi pe la birturile unde s'au lojat trubadurii ruteni. Cătece

prin rostrul ministriului unguresc, — e treba „Luptătorului“ să vadă, să îndrepte să lupte, ca ele să vină pe altă cale. Ce s'î faci eu ministriului unguresc, decă s'a pusă tocmai în cale ca o nălucă? Aci, decă nu alte schimbări extraordinare, apoi numai „Luptătorul“, ca singurul om cu caracter, pôte să spăimēnte acea nălucă, și apoi se bulugescă lumea cum i place. — Eu mai credū apoi și aceea, că decă ne vomū purta bine, decă vom redobândi caracterul și „Luptătorul“ se va mai apropia de acei preoți, cari se înstrăineză și trecū în tabēra străină, pôte veni timpul, când acela, care astăzi cu o mână ne plesnește, mâne cu cealaltă să ne binecuvinte. Astfelū face tatălū bunū cu copilulū îndărătnicū. Astfelū credeamū și noi, bieții protopopi, că prin codița citată, cândva, vom avea dreptulū a bate la ușă, ca să ni se deschidă; ér noi protopopii Rațiu, Șagău și Papiu până atunci, — decă nu s'arū fi supēratū „Luptătorul“, am rămāne totū bogăț și în stare escelentă, căci trebuie să fie bogatū acela, care în decursū de 16 ani, de când preoțește, a căpātāt de trei ori ajutorulū de statū, cum mi s'a ietēplatū și mie, și pôte și la ceilalți doi colegi ai mei.

2. Pentru că — așa e pacostea — ori vrem ori nu vrem, ministriul unguresc e îndurător, elū totū ne încarcă cu omenia, ne îmbunătățește cu bani, — și decă se primia ajutorulū de statū, chiarū și în condițiunile umilitōre scrise de respectivulū statutū ministerialū, celū puțin Consistoriului archidiececan i se da mâna de îngrijii, baremī și numai cu unū ochiu, și a controla, ca nu cumva protopopulū Rațiu, Șagău și Papiu să se îmbogățescă prea tare, și „Luptătorul“ să i se facă mai rău, și să nu pōtā în perire șterge „rușinea nēmului nostru.“

3. Pentru că preoțimea nōstrā s'a îmbogățitū, mai alesū de unū timpū încōce într'atātū: — cu regulamente, cu normative, cu instrucțiuni, cu concluse sinodali, și mai scie D-șeu cu câte de tōte, de când fericitulū marele Andreu prin fundațiunile sale a făcutū posibilā solvirea diurnelorū deputațiilor sinodali, — încātū astăzi acēstā preoțime nu mai are lipsă de ajutorulū de statū căștigatū ei cu multā diligență de prevedențialulū archiereu Br. Șaguna. Da rogu-te, ce lipsă are preoțimea de ajutore? Șaguna se vede, că a căștigatū prea multū! Aide, să dām cu ajutōrele în ochii cărorā ni le dau. Preoțimea nōstrā n'are lipsă de ajutore, căci se scrintesce lumea din temelii. Ea are ce îndopa la regulamente, instrucțiuni, normative etc. până i se vorū învērți creerii. — A, pardonū D-le „Luptător!“ a bunā sēmā D-ta ești om cu frica lui D-șeu, vei fi cercetāndū desū s. biserică — din pasci în pasci; vei fi ducēndū câte o păreche de prescuri — la an. Din acea prescură — căci parastasulū l'ar mânca și cantorulū — pôte trăi parochulū D-tale cu inbelșugare, pôte să șși susținā și să șși îmbrace familia cuviinciosū, pôte să șși pōrte pruncii la universități, ca cu timpū să ocupe loculū ministriului unguresc, ce se încōrdā asupra nōstrā, pôte umbla totū reverendatū, pôte merge la sinode de totū soiulū, pôte merge în fruntea poporului cu daruri filantropice, să edifice școle, biserici, să facă salarii la învățatorū, etc. că decă nu . . . are să se scarpine elū de procesele disciplinari, ce i le pune în cărcă „Luptătorul“ — pentru prescurā, ce a mīncat'ō! Apoi inmōrmentārile, osfestaniile, maslele, le pôte face popa pe contū, le va plăti „Luptătorul“ când i va veni la socotēlā, și dacā nu — acolo e clopotulū celū mare!

4. Pentru că protopopulū Rațiu, Șagău și Papiu, apoi preotulū Cirilā, Gligōre etc. tocmai atāta ar trece

și jocuri. Unulū orbū jōcā cu unū ologū și rachiulū le dā curagiulū la cāntare și vorbā. Din vorbā în vorbā ajungū la bātaiā. Ați vēdūtū cum se batū calicii? — Iei unū orbū umblā cu mânele să prindā pe unulū, dincolo unū ologū i arde cu bāta peste mână, acesta sbiarā și strigā: a.—de..te.

Injurāturi până ce se încāerā, apoi toți grāmādā se batū orbeșce, nimicū nu se cruță. Ecā ce faci Sēmzēenele! Dupā bātaiā ér se împacū și apoi pornescū spre țera lorū. — Nicī unulū din ei nu-i Românū, căci Românulū mai bine furā, e mai cavalerescū decātū să cerșescā.

A doua și nu mai găsescī nicī unū nobilū trubadurū rutēnū, s'au dusū și ei și cāntecelē lorū, numai schiorlăitulū vocei lorū îi mai rēsună cātva timpū prin urechi.

Cine voesce să aibā o imaginā mai fidelā despre cele ce v'amū spusū, ostenescā-se până la Sucēva, ér carī nu — primescū aceste sciri și stea pe acasă, căci destulū călătorescū eu.

In curēnd vē voiu spune ceva și despre celelalte mănāstiri din țērā și apoi de pe la sate; până atunci însă mē închinū.

Călătorescu.

„în tabēra străină“ și ar fi oment „lipsiți de caracter“, căci — eventualminte — ar luā dela perceptoratulū celū unguresc numai 200 fl., 100 fl., 50 fl., precum suntū omeni „trecuți în tabera străină“ și lipsiți de caracter: asesorulū consistorialū Scridonū, canoniculū Mălaiu, cari astăzi cuitēzā totū acelui perceptoratū unguresc 1000 fl., 1200—2000 fl., și pe cari „Luptătorul“, a bunā sēmā din grațiā, a uitatū a-i înșirā în pomelniculū celorlū perduți din lume.

Mai fire-ar și alte motive pôte mai ponderōse, de astādātā însă, cu binecuvēntarea „Luptătorului“ punū lacatulū pe gurā, căci de multe ori e mai bine a vorbi numai cu gura de jumētate, decātū ați pune inima întrēgā la ivelā și apoi a da ér de belea cu „Luptătorul“, căruia și de astādātā i mulțumescū pentru audiența, ce mi-a datū și pentru înblătitura, cu care m'a distinsū în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 126, anulū Domnului 1885.

spēsitulū protopopū Galaction Șagău.

Ce vrei părinte Galactione?

Vrei să străplānți oportunismulū de pe tērēmulū politicū și pe tērēmulū bisericescū? Nu veți că prin ideile păgānesci, ce le desvolți în scrisōrea sfinției tale, se pāngārescū sublimatele învățaturī evangelice, cari impunū preoțilorū lui Christosū sfānta chiamare să lumineze înaintea omenilorū cu lumina abnegațiunei, a lepādārei de sine?

Ce a făcutū corespondentulū nostru, „Luptătorul“? — Elū și-a pronunțatū verdictulū asupra atitudinei protopopilorū din cestiune, avēndū deplina consciință a responsabilității ce incumbā pozițiunei lorū sociale și ierarchice, în sēnulū bisericeii greco-orientale și sciindū că sfānta chiamare a căpitanilorū în ōstea lui Christosū e de a propagā adevērulū, dreptatea și de-a premerge cu esemplulū întru aducerea sacrificiilorū pe altarulū maicii biserice romāne. Corespondentulū nostru este convinsū, că protopresbiterii ca cei dintēi între preoțimea tractualā, arū fi trebuitū să dē esemplu viu prin abnegațiune și prin desbrācarea lorū de ori-ce interese sēu pasiuni personale, când se tractēzā de marile interese generale ale bisericeii; elū este mai departe convinsū, că protopopii în prima linia sunt datorī să urmeze cu tōtā rigurositatea principiile evangelice și prescrierile canonice, precum și tōte regulamentele, normative, instrucțiunile și conclusele sinodale.

Nu scimū, părinte Galactione, încātū Domnia ta ca omū avutū și luminatū, ce pari a fi, ai luminatū preoțimea tractualā asupra situațiunei grele în care se aflā biserica nōstrā gr. or. din incidentulū împărțirei ajutorului de statū prin ministriulū ungurescū. Suntemū însă mai multū ca siguri, că n'ai luminat'ō, pentru că de-o luminai niciodatā n'ai fi pututū face în Sinodū o propunere atāta de temerară, de care s'a spāimāntatū fiulū bisericeii romāne, care nu numai din buză este ortodocsū, ci și din inimā și cu fapta.

Din rēspunsulū Sfinției tale, părinte Galactione, transpirā spre durerea nōstrā douē mărturisiri caracteristice. Mai întâiū ne dai să cunōscemū, că pentru Sfințenia ta tōte regulamentele normative, instrucțiunile și conclusele sinodale suntū o povară mare, cu tōte că numai mai erī alaltāeri ai dobēnditū demnitatea protopresbiteralā. Alū doilea ne arāți, părinte Galactione, că d-ta n'ai nici cele mai rudimentare cunoscințe de catechismulū constituționalū și de practica constituționalismului, căci altfelū n'ai putē susținē o absurditate ca aceea, când dicit, într'unū modū atātū de categoricū, că sinodulū stā față de-o intențiune a Maiestății Sale. Decā tōte actele ce se supunū mecanicesce aprobārei Maiestății Sale, arū cuprinde totū numai intențiuni maiestatice, de ce trebā ar mai fi atunci responsabilitatea ministriilorū prevēdūtā în constituțiune?

Dici că e treba „Luptătorului“ să lupte ca „intențiunile maiestatice să viā pe altā cale și nu prin rostulū ministriului ungurescū.“ Sē ne ierți, părinte protopresbiterē, dēr decā este vorba de-a luptā pentru dreptulū bisericeii, sarcinele grele, ce le aruncī pe umerii altora, ești datorū să le porți însuși cu tōtā supunerea și ascultarea creștinescā, pentru că numai atunci va triumfā mirēsa lui Christosū, când toți preoții, protopresbiterii, archiereii și cu întregū poporulū vorū lucrā, fără de vēnare dupā lucruri deșerte lumesci, numai pentru binele și mântuirea bisericeii.

Dici că ești omū cu stare și tocmai n'ai fi avutū lipsă de ajutorū de statū. Atunci de ce ai pledatū pentru ca biserica să ingenunche înaintea ministriului ungurescū și să primescā aju-

torulū în condițiunile cele mai umilitōre? Nu care cumva ai voitū să te recomādi la boierii vēcului acestuia, ca să te recompenseze și pe sfinția ta cu vre-o cavaleriā ca pe muștrā-administratōrulū Banffy din Dobēca-Bistrița-Nāsēudū?

Pe calea acēsta, dēu, nu vomū putē scāpā sionulū românescū din strimțōrea în care se aflā!

Părinte Galactione! Te mângāi cu „codița“ ce dicit că și-ai rezervat'ō pentru vremuri mai bune. Cređi ōre părinte protopresbiterē, că dupā ce ai datū biserica prin ciurū și prin dārmonū, mai e harnică „codița“ D-tale să-o redice la vēdā ei de mai înainte?

De cumva n'ai sci, aflā dela noi părinte Galactione, că în unele s'ar mai iertā omului să facā oportunismū și să-și reserve „codițe“ ca a sfinției tale, dēr biserica nu cunōsce transacțiuni și excepțiuni, ca stā ori cade cu învățaturile și cu drepturile ei!

Trupa teatrului naționalū din Bucuresci în Cernăuți.

Amū comunicatū încă de multū cetitorilorū nōștri, că artiștii teatrului naționalū din Bucuresci au datū în Cernăuți cātēva reprezentațiuni, jucāndū între altele „Fāntāna Blanduziei“, „Ovidiu“, „Hamlet“ ș. a.

Precum ne comunicase unū corespondentū alū nostru, succesulū trupei a fostū strălucitū. Iată ce mai cetimū în „Romānulū“ despre primirea ce a avut'ō trupa între Romānii din Cernăuți:

„Înainte d'a părăsi acēstū orașū, trupa a fostū invitatā la judecātorulū de instrucțiā, Morariulū, fiulū Mitropolitului, unde i s'a datū o masā la care a luatū parte și Mitropolitulū; 30 de persōne din cele mai distine ale Cernăuțului au luatū asemenea parte. D-na Ar. Manolescu, care era îmbrăcatā ca țerancā dela Odobesci, a fostū multū fericitatā de Mitropolitū pentru joculū sēu dramaticū în Hamlet și Ovidiu. S'au ținutū mai multe toasturi. Archimandritulū Arcadie Ciuperovici, în toastulū sēu, a asemānatū trupa cu o frumōsā cununā, a căreia cea mai frumōsā și mirositōre flōre era d-na Ar. Manolescu; d-lū C. Nottara a rēspunsū pentru trupā.

„Tinerimea bucovinēnā a datū unū banchetū de adio pentru trupā. S'au ținutū multe toasturi. Intre altele, unū poetū basarabēnū, fiulū marelui poetū Stamate, a recitatū versuri bine simțite în onōrea lui V. Alexandri.

„D-lū C. Nottara a vorbitū din partea trupei și d. C. Dimitriade a recitatū versuri în onōrea tinerimei bucovinene. Banchetulū s'a finitū la 4 ore dimiņēta.

„A doua și la 1 după amiadī, ora plecārei pentru Botoșani, peronulū gārei era ocupatū de familii romānesci, cari plāngēu pentru despărțirea lorū de artiști, rostindū: Frațilorū nu uitați, că suntemū ca și voi Romāni. Surprisa cea mai mare pentru artiștii fū, când la granița Austriei primirā douē telegrame subscrise de Eugeniu Meședer, Stamate, d-rul Onciu și alții, prin care spunea artiștilorū că le-a furatū inima și încă odatā îi salutā frățēșce la granița țerei. Artiștii, fiind forțe mișcați de simțēmētele Bucovenilorū, au trimisū de asemenea o telegramā cātrā E. Meședer.

„Și de astādātā Romānii din Bucovina au probatū vechia dicitōre: că pe cātū sclavia cērcā să ruineze simțulū naționalității, cu atātū inima se inobilēzā, simțēmētele de patriā se desvoltā, și iubirea isbucnesce și mai multū din pepturi.“

DIVERSE.

Unū oficerū biciuitū. — Sub-locotenentulū de honveđi Iosef Schartl insultāndū pe o damā, acēsta l'a bātutū în publicū cu unū biciu de căni. Sublocotenentulū îi intentā procesū și dama — Augusta Schütz — fū condamnatā la 7 zile arești. Afacerea veni însă înaintea unui tribunalū de onōre, înaintea căruia sublocotenentulū apārū Duminecā. Tribunalulū gāsi că procedera oficerului a vātāmatū onōrea pozițiunei sale față cu numita damā și-lū condamnā la perderea gradului de oficerū.

Veteranii dela Waterloo. — La 6 Iuniu a fostū aniversarea bātāliei dela Waterloo. În Belgia mai suntū încă vr'ō sutā de viteji veterani, cari altā datā au făcutū parte din armata aliatā. În Englitera, dupē spuselē diarului „Times“, nu mai suntū decātū cātiva oficeri din cei ce au luatū parte la marea bātāliā, între alții generalulū Whicocote, generalulū lordulū Albemarle, locotenentulū generalū Gardner și locoteninții colonelii Hewett, Browne și Basil Jackson.

Cursulū pieței Brașovū

din 3 Iuliu st. v. 1885.

Bancnote romānesci	Cump.	8.90	Vēnd.	8.94
Argint romānesc	„	8.80	„	8.85
Napoleon-d'ori	„	9.84	„	9.86
Lire turcescī	„	11.15	„	11.20
Imperiali	„	9.94	„	9.97
Galbeni	„	5.80	„	5.84
Serisurile fonc. „Albina“	„	100.50	„	101.—
Ruble Rusesci	„	124.50	„	125.50
Discontulū	„	7—10	„	% pe anū.

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 2 Iuliu st. n. 1885.

Table of exchange rates for various goods and currencies, including gold, silver, and various types of bonds and securities.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 19 Iunie st. v. 1885.

Table of exchange rates for various goods and currencies, including gold, silver, and various types of bonds and securities.

AVISU.

Din cauza de stramutare vendu intregulu mobiliaru.

MARIA CONSTANTINIDES.

Groveru Nr. 405.

Numere singuratic din „Gazeta Transilvaniei“ se potu cumpara in tutungeria lui I. Gross.

20% Tote preturile scadute 20% per comptantu.

Magazinul de incaltaminte

alu lui

Ioanu Sabadeanu

Fabricatu propriu si strainu, solidu si modernu. Recomanda on. publicu cu preturi scadute tote felurile de incaltaminte fine si ordinare, pentru barbatii, dame si copii, gata seu dupa mesure fabricate.

Ghete de barbatii dela v. a. fl. 3.60 cr. in susu.

Ghete de dame " " " 3. " " "

Pantofi si ghete de copii dela 60 " " "

Pantofi de casa de piele, pislă seu stofa brodate cu flori pentru barbatii si dame dela v. a. fl. 1.30 cr. in susu.

Specialitate.

Cisme de copii in cretzu de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. in susu fetite si baieti " " " 4.50 " " "

Soșoni de postavu de pislă si cu Gumă englesescă. — Soșoni cu talpe de pislă lungi si scurti pentru voiagiori. — Galoci de gumă englesu. — Sandale de gumă si de pislă pentru dame, barbatii si copii cu preturi eftine.

Cisme de copii ordinare dela v. a. fl. 2 in susu

barbatii " " " 5 1/2 " " "

femei " " " 4 " " "

Comandele din afara se efectueza dupa mesurile trimise promptu si cele nepotrivite se iau inderețu in schimb.

20% Tote preturile scadute 20%

Comande din provincie (Nr. 26)

se execută puncturau

Pentru saisonulu de primavară

Toalete

de promenade, de mirese

si de casa

Mantale de ploie, Jaquete si Mantile dupa cea mai noua moda se confectioneaza de graba si cu preturi moderate la

Kovasznoi & Keresztesy

in salonulu loru de confectionu de dame Brașov (piața mare.)

Mostre se trimittu la cerere franco.

Anuntamu aceloru onorati cetitori, cari voru binevoi a se abona la foia noștra de aici incolo, ca avemu inca in rezervă numeru dela inceputulu anului 1885 prin urmare potu se aiba colecțiunea completă.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.“

Mersulu trenurilor

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiușu-Aradu-Budapesta a călei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table showing train schedules for various routes including Predealu-Budapesta, Teiușu-Aradu-Budapesta, and Budapest-Aradu-Teiușu. Columns include station names, train types, and departure times.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.

Tipografia ALEXI, Brașov.